

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. B.
przeciwko [x] Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu G. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23
listopada 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w O.
z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie od powódki
na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka M. B. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 23 czerwca 2020 r. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy obniżył zasądzoną na
rzecz powódki, w wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 9 grudnia 2019 r., kwotę
odszkodowania od G. Sp. z o.o. z siedzibą w G. z 30.000 zł do 10.000 zł.

W skardze kasacyjnej zarzucono:

1. naruszenie prawa materialnego: (-) art. 18^{3d} k.p., przez uznanie, że
pomimo wykazanej uporczywości w działaniu pozwanego, znacznego
nasilenia złej woli, bezczynności, pomimo informowania o sytuacji przez
pracownika, upor w działaniu, długotrwałości i powtarzalności zachowań,

decydujące znaczenie dla odpowiedzialności kształtującej wysokość odszkodowania z tytułu złamania zasady równego traktowania ma, jak to określił Sąd drugiej instancji, „okres pracy na wysypisku tylko przez 3 miesiące” i fakt, że Sąd uznał za uzasadniającą złamanie powyższej zasady tylko jedną ze wskazanych przez M. B. przyczyn; (-) art. 8 k.p., przez uznanie, że sytuacja ekonomiczna pozwanego, jak i przedmiot prowadzonej działalności umniejszają odpowiedzialność pracodawcy z tytułu naruszenia zasady równego traktowania;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego: (-) art. 228 k.p.c. w związku z art. 231 k.p.c., mające istotny wpływ na treść wyroku, przez przyjęcie złego statusu ekonomicznego pozwanego zakładu pracy pomimo braku w tym kierunku ustaleń, jak i niewskazanie przez Sąd drugiej instancji źródła wiedzy o powyższej okoliczności; (-) art. 3 k.p.c., przez przyjęcie za podstawę wyroku okoliczności nieudowodnionych przez stronę pozwaną, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „jako oczywiście uzasadnionej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego”.

Strona pozwana, w piśmie zatytułowanym „odpowiedź na skargę kasacyjną”, wniesionym po terminie 14 dni od doręczenia jej odpisu skargi kasacyjnej, wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do

podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 496392).

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się ta oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107;

z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca w ogóle nie ustosunkowuje się do tak rozumianej przesłanki oczywistej zasadności skargi ani nie wykazuje jej istnienia.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Oddaleniu podlega wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zamieszczony w piśmie procesowym zatytułowanym odpowiedź na skargę kasacyjną, ale złożonym po upływie terminu do złożenia takiej odpowiedzi. Sąd Najwyższy wskazuje, że strona przeciwna może wnieść do sądu drugiej instancji odpowiedź na skargę kasacyjną w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi (art. 398⁷ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). W sensie procesowym nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.) (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003 nr 9, poz. 120; z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, LEX nr 8024; z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, LEX nr 80249). Skoro zaś w postępowaniu kasacyjnym, gdy nie dochodzi do przeprowadzenia rozprawy, wynagrodzenie przysługuje za sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 października 1998 r., III CKN 805/98, OSNC 1999 nr 4, poz. 79), żądanie zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego nie mogło zostać uwzględnione.